

Kelengyeláda - Lucretia és Cornelia alakjával

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	5363
Készítés ideje:	17. SZÁZAD ELEJE
Készítés helye:	Erdély
Anyag:	fenyőfa
Technika:	aranyozott; festett
Méret:	magasság: 93 cm szélesség: 163 cm mélység: 73 cm

A hatalmas, nehézkes arányú puhafa láda zsámolya oldalt szívalakban, elől hullámosan kivágott, benne két kis fiók vas húzókarikával, közepén konzol babérlevélsoros aranyozott festéssel. A lábazon egymással szemben két alak áll, jobbra a menyasszony, kezében koszorút, balról a vőlegény, magyar nemesi díszben, kezében poharat tartva. A felület kopottsága miatt ez utóbbi szimbólum alig ismerhető fel. Az oldalfalakon vaskos keretben négy, fehér alapon festett indás betét, a felsőkben vasfogantyúk. Belsejében profilléces ládafia, a láda hátsó falán öt kis fiók zöldre festve, fémkarika húzóval. Rusztikás árkádnítlások alatt balra a tört szívébe szűrő Lucretia, jobbra Cornelia színesen festett háromnegyed alakja.

Az ábrázolások 1931-ben mint "Lucretia" és a "Szeretet allegóriája" kerültek meghatározásra. Az újabb kutatások szerint Lucretia páralakja nem allegorikus ábrázolás, hanem a klasszikus ókor másik híres nőalakja, Cornelia, Tiberius és Gaius Gracchus anyja. Erre utal a két fiúgyermek, akik közül az egyik karonülő, a másik a – képmező jobb alsó sarkában – 8-10 éves forma fiúcska. Lucretia, Tarquinius Collatinus felesége, a római mondavilágban a háziasság és a hűség, míg a fiaival ábrázolt Cornelia, a "Gracchusok anyja" az anyai erények megtestesítője volt. A menyasszonyi ládán alakjaik a tökéletes feleséget és anyát hivatottak megjeleníteni.

A tetőn vaskos aranyozott keretben mélyített betét. A tagoló elkeskenyedő pilaszterek, valamint a két alsó kis fiók fehér alapra festett tulipánvirágos dísz enyhíti a láda architektúrájának esetlenségét.

A láda báró Nyáry Jenő (1836–1914) tulajdonaként szerepelt az 1896. évi millenniumi kiállításon.

Irodalom

- Szerk.: Kőszeghy Péter: *Magyar Művelődéstörténeti Lexikon. Középkor és kora újkor*. Balassi Kiadó, Budapest, 2003 - 2014.
- Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Bútorművészet a gótikától a biedermeierig*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2000. - p. 55. (Nr. 3.)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fa, bútor 15.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/3.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 358 (Zlinszkyné Sternegg Mária)
- Radvánszky Béla: *Magyar családélet és háztartás a XVI-XVII. században. I. (Reprint)*. Helikon Kiadó, Budapest, 1986. - 55., 235. kép
- Batári Ferenc: *Európai bútorok a XV-XVII. században*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1973. - Nr. 61.
- Voit Pál: *Régi magyar otthonok*. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1943. - p. 169.
- Oberschall Magda: *Magyar bútorok*. Officina Nyomda és Kiadóvállalat Kft., Budapest, 1939. - p. 9., ill. 19.
- Erdély régi művészeti emlékei. Kiállítás az Iparművészeti Múzeumban. *Magyar Művészet*, 7. (1931). 1931. - Nr. 6.
- Erdély régi művészeti emlékeinek kiállítása az Iparművészeti Múzeumban*. Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete, Budapest, 1931. - Nr. 6.
- Az 1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás. A Történelmi főcsoport hivatalos katalógusa*. Kosmos Műintézet, Budapest, 1896. - Nr. 7473.

